

Práva nezletilých osob při soudních řízeních

Obsah zajišťuje

Švédsko

Švédsko

1. Minimální věk, kdy může žalobce předložit sám věc soudu

Ve Švédsku činí minimální věk trestní odpovědnosti patnáct let. V případě rodinných záležitostí, věcí týkajících se zaměstnání, migrace a azylu, jakož i správních sankcí mohou žalobu podat soudu osoby, které dosáhly nejméně osmnácti let. U záležitostí týkajících se vzdělávání činí příslušný věk šestnáct let a u záležitostí v oblasti zdraví (pouze pokud jde o povinnou psychiatrickou vazbu/léčbu) a umístění do péče patnáct let (ačkoli děti jsou obvykle žalovanými, a nikoli žalobci).

2. Specializované instituce a příslušné orgány

Švédsko nemá zvláštní soudy pro mladistvé pachatele. Děti mladší patnácti let nemohou být trestně stíhány, místo toho spadají do péče sociálních služeb, zatímco mladiství ve věku patnácti až osmnácti let jsou postaveni před obecné soudy. Ve Švédsku existují obecné soudy a správní soudy. Tyto soudy pracují souběžně. Systém správních soudů se zabývá odvoláními proti správním rozhodnutím.

Občanskoprávní věci a případy týkající se péče o dítě, bydliště a styku s dítětem projednávají obecné soudy. Ve Švédsku neexistují specializované instituce zabývající se dětmi v občanskoprávním soudním řízení. Většina sporů v oblasti rodinného práva spadá do pravomoci obecných soudů.

3. Zavedená právní a politická opatření s cílem zabránit zbytečným prodlevám při vyřizování případů týkajících se dětí

Je-li dítě podezřelé ze spáchání trestného činu, měli by být rodiče nebo jiná osoba odpovědná za péči o dítě co nejdříve informováni o trestném činu a o výslechu dítěte. Během výslechu by měli být přítomni i rodiče. Pokud je trestný čin závažný, měly by být o trestném činu co nejdříve vyrozuměny i sociální služby a měly by být při výslechu přítomny. Vyšetřování a soudní řízení jsou přizpůsobena mladým podezřelým. Soudní řízení by měla být ukončena v přiměřené lhůtě. Existuje rovněž obecné pravidlo, podle něhož jsou příslušná rozhodnutí vydávána a řízení zahájena bez zbytečného odkladu, pokud se řízení týkajících se péče o dítě, bydliště nebo styku s dítětem účastní i děti.

4. Zvláštní podpůrné mechanismy a postupy pro děti a způsoby zajištění toho, aby byl hlas dítěte slyšet

Účastníky soudního řízení mohou být děti i dospělí. Děti, které se staly obětí trestného činu, tak mají stejné právo být vyslechnuty a účastnit se řízení jako dospělí. V případech, kdy má obzvláštní význam popis událostí dítětem (což je případ, kdy je dítě obětí), by měl být během výslechu přítomen odborník na dětskou psychologii nebo psychologii výslechu, nebo by se měl vyjádřit k významu popisu událostí dítětem. Pokud jde o svědky, neexistuje právo být vyslechnut, bez ohledu na to, zda je svědkem dítě nebo dospělá osoba. Svědci nejsou účastníky soudního řízení a v trestním řízení nehrají žádnou roli kromě vyličení událostí v případě potřeby.

5. Multidisciplinární hlediska

Ke spolupráci jsou zapotřebí různé subjekty, jako je policie, státní zastupitelství, zdravotnické služby a sociální služby. Je-li dítě obětí násilí, nesou hlavní odpovědnost za spolupráci sociální služby. Většina obcí má tzv. konzultační skupiny se zástupci sociálních služeb, státního zastupitelství, policie, služeb péče o děti a služeb pro děti a mládež v oblasti psychiatrie, které rozhodují o koordinaci úsilí a plánování a o tom, v jakém pořadí by měly jednotlivé subjekty konat, jakmile je podáno oznámení o trestném činu namířeném proti dítěti. Je-li dítě obětí trestného činu nebo existuje-li podezření, že spáchalo trestný čin, musí vždy spolupracovat policie a státní zástupci. Je rovněž navázána spolupráce se sociálními službami a dalšími příslušnými aktéry.

6. Opatření k zajištění toho, aby byl hlavním nebo prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte

Švédské právní předpisy stanoví, že obecné soudy musí jako hlavní aspekt uvážit nejlepší zájem dítěte, což znamená, že soud musí posoudit nejlepší zájem každého dítěte. V případech týkajících se péče o dítě, bydliště a styku s dítětem rozhoduje o nejlepším zájmu dítěte soud. Podle švédských správních předpisů však neexistuje obecná zásada, že orgány nebo správní soudy musí přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte nebo že je třeba věnovat zvláštní pozornost nejlepšímu zájmu dítěte. Správní právo se proto v tomto ohledu liší od občanského práva. Odvětvové právní předpisy však zavedly zásadu, že v některých konkrétních správních oblastech je třeba v různé míře zohlednit nejlepší zájem dítěte.

7. Sledování a výkon rozhodnutí v řízeních týkajících se dětí

Děti mladší patnácti let nemohou být trestně odpovědné za spáchané trestné činy. Základní zásadou je, že by se na mladistvé pachatele měla nejprve vztahovat opatření v rámci sociálních služeb místo předání vězeňské a probační službě. Existují zvláštní sankce, které se vztahují pouze na mladistvé pachatele ve věku od 15 do 21 let. Mladistvým pachatelům ve věku od 18 do 21 let jsou často ukládány stejné postihy jako dospělým. Pokud pachatel spáchal trestný čin před dosažením 21 let, měla by být při určování trestu věnována zvláštní pozornost jeho mládí. Ustanovení o výkonu soudních rozhodnutí v občanských věcech jsou stejná pro děti i dospělé. Pokud protistrana neplní své povinnosti podle rozsudku nebo rozhodnutí, může dotýčný účastník požádat o výkon rozsudku nebo rozhodnutí švédským donucovacím orgánem. Zákon o dětech a rodičích obsahuje ustanovení o výkonu rozsudku nebo rozhodnutí týkajícího se péče o dítě, bydliště a styku s dítětem, jakož i dalších rozhodnutí podle tohoto zákona. Při výkonu takových rozsudků nebo rozhodnutí by měl být prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte.

8. Přístup k opravným prostředkům

Existuje obecné, tj. nikoli výlučné právo dětských obětí požádat o přezkum rozhodnutí o zastavení trestního stíhání. Takovou žádost však mohou podat pouze dotčené strany. Děti, které se staly obětí trestného činu, jakož i oběti z řad dospělých mohou požadovat od pachatele kompenzaci (náhradu škody). Pokud jde o občanské právo, jelikož děti obecně nemají procesní způsobilost, mají přístup k podávání stížností, opravných prostředků a mechanismům soudního přezkumu pouze prostřednictvím svých zákonných zástupců.

9. Obecná pravidla týkající se osvojení (dítěte nebo dospělé osoby)

Rozhodnutí o osvojení přijímá soud. Žádost podává osoba/osoby, které si osvojení přejí. Soud přezkoumá, zda k osvojení může dojít vhodným způsobem. Povolení k osvojení dítěte nesmí být uděleno, není-li shledáno, že osvojení dítěte je v jeho prospěch.

[Justice vstřícná k dětem ve Švédsku](#) (255 Kb)

Poslední aktualizace: 31/07/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo

uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.